

Úvodník státní tajemnice Mileny Hrdinkové

Číslo 406
26. října 2020

V tomto čísle naleznete

- Úvodník státní tajemnice
- Pracovní program Komise
- Globální režim sankcí EU pro lidská práva
- Výsledky zasedání Rady pro zemědělství a rybolov
- Videokonference ministrů vnitra
- Výsledky zasedání Rady pro životní prostředí
- Videokonference ministrů pro vnitřní trh a průmysl
- Výsledky plenárního zasedání
- Hlasování o budoucnosti Společné zemědělské politiky
- Schválené rámcové pozice
- Program evropských institucí

Milí čtenáři,

také poslední říjnový, díky střeďnému státnímu svátku zkrácený, pracovní týden nabídne několik zajímavých jednání a akcí nejen na úrovni EU. Vzhledem k aktuální situaci proběhnou bez výjimky prostřednictvím videokonferencí.

První jednání jsou na programu ve čtvrtek. Uskuteční se neformální zasedání ministrů dopravy, jednání lídrů EU a Kanady a první videokonference členů Evropské rady k tématu pandemie covid-19. Ministři dopravy se původně měli neformálně setkat ve městech Pasov a Bad Griesbach, s ohledem na vývoj situace napříč Evropou ale německé předsednictví přeneslo jednání do online prostoru. Hlavním tématem videokonference bude digitalizace mobility, mimo jiné v kontextu posílení konkurenceschopnosti EU nebo implementace Zelené dohody pro Evropu.

Dalším čtvrtečním jednáním bude videokonference EU – Kanada. Předseda Evropské rady Charles Michel a předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová budou s kanadským premiérem Justinem Trudeauem diskutovat o boji s pandemií covid-19, oživení ekonomik a bilaterálních vztazích.

Na čtvrteční večer pak byla naplánována první videokonference lídrů EU k tématu pandemie covid-19. Na jejím konání se Evropská rada dohodla na svém zasedání v Bruselu 15. a 16. října.

Mezi hlavní otázky bude patřit koordinace v oblasti karanténních opatření, strategie testování, společné posuzování metod testování nebo vývoj a distribuce vakcíny.

V pátek je pak na programu ještě videokonference ministrů zdravotnictví, kteří se budou věnovat především roli EU při posilování Světové zdravotnické organizace (WHO) a koordinaci cestovních opatření v souvislosti s pandemií covid-19.

Na závěr bych se ráda vrátila k uplynulému týdnu, ve kterém jsme na vlastní kůži poznali, jak skvěle může fungovat solidarita v rámci EU (a také NATO) a že na přísloví „V nouzi poznáš přítele“ je mnoho pravdy. Minulý čtvrtek a pátek totiž přinesly zprávy o tom, že Česká republika dostane od svých partnerů z EU a NATO celkem více než tři stovky plicních ventilátorů, což vzhledem k současné situaci a jejímu vývoji představuje skutečně významnou pomoc. Předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová nejprve ve čtvrtek oznámila dodávku 30 ventilátorů z rezervy zdravotnického vybavení v rámci systému rescEU, které z rumunského skladu dorazily do ČR již v sobotu. V rámci mechanismu civilní ochrany EU nám dalších 120 ventilátorů slíbilo Nizozemsko a Rakousko, celkem 60 ventilátorů dostaneme od NATO z aliančních zásob a dalších 150 slíbilo také Maďarsko. Takové pomoci si musíme vážit a na projevy solidarity zapomenout.

Pracovní program Komise

Komise dne 19. října zveřejnila Pracovní program na rok 2021. Ve sdělení s názvem „Unie vitality ve světě křehkosti“ definovala hlavní priority své legislativní činnosti pro nadcházející rok. Vzhledem k probíhající pandemii covid-19 patří k primárním cílům oživení Evropy po současné krizi a dlouhodobé posílení odolnosti Unie proti krizím budoucím. Komise hodlá dále pracovat i na klimatické a digitální transformaci EU.

Jednotlivé priority jsou řazeny do stejných **šesti tematických** bloků jako politická vodítka, která předsedkyně Komise představila v létě 2019 v rámci své kandidatury: (i) Zelená dohoda pro

Evropu, (ii) Hospodářství které pracuje ve prospěch lidí, (iii) Evropa připravená na digitální věk, (iv) Ochrana evropského způsobu života, (v) Silnější Evropa ve světě a (vi) Nový impuls pro evropskou demokracii.

Mezi klíčové iniciativy, které hodlá Komise v příštím roce předložit, patří balíček opatření „Fit for 55“, který je součástí deklarované snahy snížit do roku 2030 emise EU o 55 % v porovnání s rokem 1990.

Nadcházející desetiletí by se mělo stát **digitální dekádou Evropy**, proto Komise zveřejní plán jasně definovaných digitálních cílů do roku 2030. /Pokr. na s. 2/

Mezi další významné plánované iniciativy patří, s ohledem na zkušenosti s pandemií covid-19, vybudování silnější Evropské zdravotní unie, nebo předložení nové strategie pro budoucnost Schengenu. **Pracovní program celkem obsahuje: 44 nových iniciativ** obsahujících jeden či více legislativních a nelegislativních návrhů, **50 stávajících legislativních návrhů**, které by měly být prioritně projednány, **14 návrhů na stažení dosud neschválených návrhů** nebo zrušení stávajících právních předpisů a **41 návrhů na přezkum stávajících právních předpisů** a zajištění jejich funkčnosti v rámci programu REFIT.

Pracovní program Komise na rok 2021 byl přijat po předchozí konzultaci s Evropským parlamentem a Radou. Nyní by měl být projednán na listopadové Radě pro obecné záležitosti. Následně proběhne vyjednávání mezi Radou, Komisí a Evropským parlamentem o společném prohlášení k legislativním prioritám. /R. Franěk/

Globální režim sankcí EU pro lidská práva > Komise

Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josep Borrell představil spolu s Komisí dne 19. října společný návrh nařízení Rady o omezujících opatřeních proti závažnému porušování a zneužívání lidských práv.

Tento návrh spolu s Akčním plánem pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024 směřuje k vytvoření **Globálního sankčního režimu EU pro lidská práva.**

Nový připravovaný sankční režim EU poskytne větší flexibilitu v reakci na osoby odpovědné za závažné porušování lidských práv na celém světě, bez ohledu na to, kde k nim dojde nebo kdo je za ně odpovědný.

Globální režim sankcí by měl sestávat z opatření, jako je **zmrazení aktiv a zákaz cestování** (nad jehož provádě-

ním bude mít **dohled Komise**). Nový režim nenahradí stávající režimy zeměpisných sankcí, z nichž některé se již zabývají porušováním (například v Sýrii, Bělorusku nebo Venezuele). Na vytvoření tohoto režimu se dohodli ministři zahraničních věcí na jednání Rady pro zahraniční věci v prosinci 2019.

Návrh nařízení o omezujících opatřeních proti **závažnému porušování a zneužívání lidských práv** se vztahuje na vymezené činy jako genocida, zločiny proto lidskosti a závažné porušování nebo zneužívání lidských práv, které jsou vymezeny v nástrojích mezinárodních práva. Příloha nařízení by v budoucnu měla obsahovat celkový seznam fyzických osob, kterým musí být zabráněno ve vstupu na území nebo v tranzitu přes území členského státu. /M. D. Ličková/

Výsledky zasedání Rady pro zemědělství a rybolov > Rada

Konec října letošního roku přinesl průlom v jednáních o nastavení a pravidlech budoucí společné zemědělské politiky v EU. Dlouhé noční ministerské jednání na Radě pro zemědělství a rybolov v Lucemburku a neméně důležité několikadenní hlasování na půdě Evropského parlamentu v Bruselu znamenají jediné – díky nalezení společného postoje uvnitř těchto institucí nic nebrání započítí interinstitucionálních jednání mezi Radou, Parlamentem a Komisí o konečné podobě budoucí společné zemědělské politiky. Na jednací stůl Rady se dostala i témata spojená s rybolovem nebo strategií „Od zemědělce ke spotřebiteli“. Delegaci za ČR vedl náměstek ministr zemědělství Jiří Šír.

Na jednání Rady byl vedle výměny názorů na **budoucí Společnou zemědělskou politiku** přijat obecný přístup k balíčku reforem této politiky po roce 2020. V rámci dohodnutého postoje se členské státy pevně zavázaly zvýšit ambice v oblasti životního prostředí pomocí nástrojů, jako jsou **povinné ekorežimy a posílená podmíněnost**. Během dvoudenního zasedání Rady byly projednány a dohodnuty mimo jiné tyto konkrétní příklady, jak členské státy budou plnit přísnější ekologické normy. Ministři odsouhlasili

minimální 20% podíl přímých plateb, které budou muset být vyhrazeny na podporu ekologických opatření a dvouletou pilotní fázi, během které se členské státy seznámí s novými nástroji a pokusí se všechny dostupné finanční prostředky vyčerpat. Shodu nad obecným přístupem Rady odsouhlasenou kvalifikovanou většinou doprovodily delegace prezentací svých priorit pro další vyjednávání. Rychlá interinstitucionální dohoda mezi Radou, Parlamentem a Komisí je však klíčová.

Ministři přijali závěry Rady ke **strategii „Od zemědělce ke spotřebiteli“**, v nichž podpořili cíl vytvořit evropský udržitelný potravinový systém sahající od produkce až po spotřebu. ČR se aktivně zapojovala do tvorby textů a mnohé priority se jí podařilo do textu prosadit. Členské státy včetně ČR nyní budou sledovat předestřené kroky Komise vyplývající ze strategie.

Z rybolovných bodů je na programu politická dohoda o návrhu nařízení, kterým se stanovují **rybolovná práva pro rok 2021 v Baltském moři**, jež bude sloužit jako příprava pro prosincové jednání ministrů o rybolovných kvótách. /K. Talašová/

Videokonference ministrů vnitra > Rada

Dne 21. října proběhla neformální videokonference ministrů vnitra o budoucnosti Europolu. Výstupem bylo i přijetí prohlášení ministrů, které by mělo udat politický směr pro změnu právního rámce a další vývoj Europolu. Českou Republiku reprezentovali Jan Kulhánek, Václav Rukner, Ondřej Koutek a Petr Habarta.

Tato videokonference nahradila expertní konferenci o budoucnosti Europolu v Berlíně, původně plánovanou na 21. a 22. října. Německé předsednictví jí pořádalo z důvodu, že během předchozích měsíců shledalo velkou

míru shody ohledně pohledu členských zemí na vizi vývoje Europolu.

Komise i Parlament mají dlouhodobou tendenci **posilovat pravomoci Europolu**. ČR i další členské země se vyjádřily, že sdílí myšlenku posilování a budoucnosti Europolu. ČR podporuje rozvoj hlavně primárních úkolů Europolu, tedy výměnu informací a analytickou a operativní podporu. Zásadním **pro ČR, je udržení Europolu jako podporu** pro policejní práci v členských státech, nikoliv jeho přetvoření v „evropskou FBI“. /Pokr. na s. 3/

V **prohlášení ministrů**, sestaveného z 10 bodů je mj. uvedeno, že Europol má pracovat jako partner se zavedenými hráči a nebudovat kapacity, o snaze posílit klíčové úkoly pro vnitřní bezpečnost jako je výměna informací, analytika nebo operativní podpora. Europol má být scho-

pen využívat technologický pokrok a pokud má dostát současným a budoucím výzvám, musí mít **přiměřené finanční zdroje a personál** a nové úkoly musí dostávat spolu s odpovídajícími zdroji. Návrh prohlášení ministrů podpořila rovněž ČR. /P. Fabry/

Výsledky zasedání Rady pro životní prostředí > Rada

Dne 23. října se v Lucemburku uskutečnilo zasedání Rady pro životní prostředí. Jedním ze stěžejních bodů bylo schválení částečného obecného přístupu k návrhu nařízení Právního rámce pro klima. Rada také jednomyslně schválila závěry k nové strategii EU v oblasti biodiverzity. ČR na jednání zastupoval náměstek ministra životního prostředí Vladislav Smrž.

Společná pozice EU27 k návrhu **nařízení o evropském právním rámci pro klima** zatím neobsahuje rozhodnutí o nové výši klimatického cíle EU do roku 2030, a to z toho důvodu, že otázka navýšení emisního cíle EU k roku 2030 bude schválena na prosinčovém jednání hlav států a vlád, tj. Evropskou radou. ČR se podařilo text posílit kýženým směrem. Zástupci Komise na jednání přislíbili delegacím součinnost při poskytování dostupných informací o dopadech nového emisního cíle na národní ekonomiky.

Na okraj Rady proběhlo **bilaterální jednání** náměstka V. Smrže s Fransem Timmermansem, výkonným místopředsedou Komise, a Raffaelem M. Petriccionem, generálním ředitelem pro oblast klimatu Komise. Hlavním cílem bylo prodiskutovat český seznam hlavních elementů ne-

zbytných pro odsouhlasení nového emisního cíle EU k roku 2030 a specifickou situaci v ČR, která se týká kůrovcové kalamity, jež výrazně snižuje schopnost zachytávání a vázání uhlíku v českých lesích. Delegaci ČR se podařilo uskutečnit i řadu bilaterálních jednání s dalšími delegacemi.

Ministři dále jednomyslně podpořili závěry Rady ke **strategii EU v oblasti ochrany biologické rozmanitosti do roku 2030**, kterou Komise představila na jaře. Přijaté závěry obsahují politické pokyny, pokud jde o provádění strategie. V diskusi zazníval důraz na potřebu integrace ochrany biodiverzity do ostatních sektorů a politik a na zajištění dostatečného financování pro implementaci vytyčených cílů.

Na zasedání Rady představila Komise i několik nově zveřejněných dokumentů, konkrétně návrh rozhodnutí o 8. akčním programu pro životní prostředí, sdělení o strategii EU pro udržitelnost v oblasti chemických látek a návrh **revize tzv. Aarhuského nařízení** o přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí. /K. Talašová/

Videokonference ministrů pro vnitřní trh a průmysl > Rada

V pátek dne 23. října se za účasti náměstkyně sekce Evropské unie a zahraničního obchodu Martiny Tauberové konalo letošní páté neformální videokonferenční jednání ministrů pro vnitřní trh a průmysl, a to podruhé pod vedením německého předsednictví.

Diskuse se zaměřila na roli průmyslu jako hlavního hybatele ekonomického růstu a obnovy v kontextu **Nové průmyslové strategie EU**, zelené a digitální transformace a strategické odolnosti. Diskuse se také věnovala zajištění rovných podmínek na vnitřním trhu, a to zejména v souvislosti se zahraničními subvencemi.

Zástupci členských států se vyjadřovali k návrhům předloženým v **Bílé knize k zahraničním subvencím**, přičemž oceňovali snahu Komise se tímto tématem intenzivně zabývat, a shodli se na nutnosti zajištění rovných podmínek na vnitřním trhu. Nicméně také zdůraznily potřebu důkladného zhodnocení dopadů jednotlivých modulů.

Případné nástroje by měly být přiměřené a koherentní s již existujícími nástroji a v souladu s mezinárodními pravidly, např. Světové obchodní organizace. Naopak by nemělo dojít k vzniku nové administrativní zátěže.

Výsledky plenárního zasedání > Parlament

V rámci druhého říjnového plenárního zasedání poslanci jednali zejména o reformě Společné zemědělské politiky EU, dále o pravidlech pro digitální služby a umělou inteligenci a ve čtvrtek prezident Evropského parlamentu David Sassoli vyhlásil laureáta letošní Sacharovovy ceny za svobodu myšlení.

Důležitým bodem jednání byl balíček reformy **společné zemědělské politiky po roce 2022**. Parlament volá po **udržitelnější a pružnější zemědělské politice**, ale také po politice odolné vůči krizím, aby Evropa i během krizo-

vých situací mohla zaručit dostatek potravin.

Poslanci se věnovali také **pravidlům pro digitální služby**. Schválili celkem tři zprávy, které se promítnou do nadcházejícího návrhu aktu o digitálních službách, jenž má do konce roku představit Komise. Zprávy se týkají nových pravidel pro digitální služby, včetně online platform a trhů a vyzývají k zavedení závazného mechanismu pro řešení nelegálního obsahu online.

/Pokr. na s. 4/

Poslanci dále schválili tři zprávy k **budoucí regulaci umělé inteligence**. Do budoucna by se dle nich měla umělá inteligence regulovat z hlediska etiky, odpovědnosti a práv duševního vlastnictví.

Ve čtvrtek 22. října oznámil prezident Evropského parlamentu David Sassoli laureáta letošní **Sacharovovy ceny**. Nositelem ceny za rok 2020 je **běloruská demokratická opozice**. Situaci v Bělorusku se věnovali poslanci i ve středu, kdy přijali usnesení o nutnosti komplexního přezkoumání vztahu mezi EU a touto zemí. Poslanci také požadují nové, rozsáhlejší sankce a uskutečnění nových prezidentských voleb v zemi.

Hlasování o budoucnosti Společné zemědělské politiky > Parlament

Na plenárním zasedání se poslanci Evropského parlamentu minulý týden zabývali návrhy na reformu Společné zemědělské politiky EU (SZP). Současná podoba pravidel této politiky platí do 31. prosince 2020. Pokud by nedošlo k dohodě mezi Radou EU a Evropským parlamentem, musela by se řídit provizorními pravidly.

Nově předložená pravidla a reformy by měly změnit SZP tak, aby byla ve větší míře přizpůsobená potřebám a specifickým podmínkám jednotlivých členských států. Od příštího roku by tedy členské státy měly předkládat Komisi své **národní strategické plány**, které vytyčí cíle a načrtnou cestu vpřed v oblasti zemědělství a rozvoje venkova.

Komise bude pak dohlížet na dodržování strategických plánů v souladu s pravidly EU. Reformní balíček také nastiňuje nové priority pro budoucnost SZP, jako je např. **posílení povinných opatření na ochranu životního prostředí**, ale i větší finanční dotace pro ty zemědělce, kteří v rámci této ochrany přistoupí k dalším dobrovolným krokům.

Poslanci se shodli na tom, že národní strategické plány

Během týdne se poslanci věnovali i **brexitu**, kde zdůraznili důležitost toho, aby nová dohoda mezi EU a Spojeným královstvím neohrožovala zájmy a hodnoty Unie. Dále se věnovali **udržitelnému lesnictví v EU** a také požadovali přijetí lepších opatření v boji proti nelegální těžbě a také zavedení více kontrol na hranicích EU. Také zdůraznili **nerovnost v přístupu k vzdělávání v EU** a vyzvali k odstranění digitální propasti. Kritizovali zejména škrty v programech podporujících vzdělávání a vyzvali Komisi, aby investovala do vybavení a doplňků umožňujících kvalitní připojení k internetu. /J. Janek/

by měly být **v souladu s cíli Pařížské klimatické dohody z roku 2015**. Také schválili postupné snižování příjmů plateb pro příjemce dotací nad 60 tisíc eur a stanovili maximální limit 100 tisíc eur. Schválena byla i **podpora mladým zemědělcům**.

Příjemce zemědělských dotací se musí nově alespoň minimálně věnovat zemědělství a ne jen jiným např. obchodním činnostem. V rámci mandátu byla také schválena sankce až 10 % pro příjemce dotací, kteří opakovaně porušují unijní pravidla a dále také vytvoření nového evropského mechanismu, který by mohl ad hoc řešit spory týkající se dotací.

Schválené reformy a priority jako celek představují mandát Evropského parlamentu pro další jednání s Radou EU, která musí konečnou podobu nových pravidel schválit společně s Evropským parlamentem.

Společná zemědělská politika tvoří v ročních rozpočtech EU zásadní část, v roce 2020 např. 34,5 % rozpočtu EU (tedy 58 miliard euro) bylo vymezeno pro společnou zemědělskou politiku, z čehož 70 % bylo vyplaceno jako přímá podpora pro 6 až 7 milionů evropských zemědělců. /J. Janek/

Rámcové pozice schválené v 43. týdnu > Informace

Rámcová **pozice k návrhu** směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice **o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí karcinogenům** nebo mutagenům při práci (4. balíček) (vypracovalo Ministerstvo zdravotnictví)

Rámcová **pozice k doporučení** pro Rozhodnutí Rady, kte-

rým se Komise zmocňuje k tomu, aby jménem Evropské unie zahájila **jednání o uzavření dohody o rybolovu se Spojeným královstvím** a Norskem (vypracovalo Ministerstvo zemědělství)

Rámcová pozice k **návrhu nařízení o odstranění cel na určité produkty** (vypracovalo Generální ředitelství cel)

Program evropských institucí, 27. října až 3. listopadu > Informace

Zasedání kolegia komisařů, 28. října

Návrh jednotného místa pro celní orgány, spravedlivá minimální mzda pro pracovníky v EU a sdělení o dalších opatřeních v reakci na covid-19.

Neformální videokonference ministrů dopravy, 29. října

Ministři budou diskutovat na téma digitalizace mobility.

Videokonference členů Evropské rady, 29. října

HLAVY států a předsedové vlád zemí EU budou jednat o potřebě posílit kolektivní úsilí v boji proti pandemii covid-19.

Videokonference ministrů zdravotnictví, 30. října

Na programu bude projednání návrhu závěrů Rady o úloze EU při posilování Světové zdravotnické organizace. (WHO).

Videokonference Euroskupiny, 3. listopadu

Euroskupina bude probírat ekonomický výhled a výzvy v eurozóně a globální ekonomice. Výměna názorů s předsedou Hospodářského a měnového výboru Evropského parlamentu a v inkluzivním formátu podávání zpráv o jednáních o likviditě v řešení krize.

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR

Číslo 406, týden od 19. až 25. října 2020 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina* Kontakt: newsletter@vlada.cz